

KÁROLI GÁSPÁR UNIVERSITY
OF THE REFORMED CHURCH IN HUNGARY
FACULTY OF THEOLOGY

SUSTAINABILITY
ENVIRONMENTAL THEOLOGY FROM THE PERSPECTIVE OF
CREATION, ECOLOGY AND ESCHATOLOGY

THESIS BOOKLET

SUBMITTED IN FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR
THE DOCTOR OF PHILOSOPHY DEGREE IN
SYSTEMATIC THEOLOGY
BY
GÁBOR LASSU

BUDAPEST, HUNGARY, EUROPEAN UNION
MARCH 24, 2010

*"IS IT NOT ENOUGH FOR YOU TO FEED ON THE GOOD
PASTURE? MUST YOU ALSO TRAMPLE
THE REST OF YOUR PASTURE WITH YOUR FEET?
IS IT NOT ENOUGH FOR YOU TO DRINK CLEAR WATER?
MUST YOU ALSO MUDDY
THE REST WITH YOUR FEET?"
(EZEKIEL 34:18).*

ABSTRACT

SUSTAINABILITY
ENVIRONMENTAL THEOLOGY
FROM THE PERSPECTIVE OF CREATION, ECOLOGY AND
ESCHATOLOGY
BY GÁBOR LASSU
SUPERVISOR: DR. FERENC SZÚCS

This dissertation argues that sustainability is a vital component of the Christian faith and adds a significant element to the complexity of environmental theology. The approximation of the context is from the Western world and the perspective is from creation, ecology and eschatology. Drawing on John Calvin, Karl Barth and Jürgen Moltmann, this study constructs a creational, providential and eschatological model of sustainability that endorses a new position towards honoring creation.

After identifying the global crisis in the form of climate change due to industrialized civilization, the

intricacy of humanity is analyzed within the framework of historical worldviews. The line of reasoning is that ecology is a subject handled within the framework of theology, and therefore, it needs a new Biblically founded horizon to see creation and its future fullness side by side in order to recognize the endangered unity of nature and history.

The ecosystem and humanity are interrelated and interdependent. Consequently, humanity's actions are prerequisites towards the health of the natural environment and the wellbeing of creation. Conversely, responsibility goes along with reflecting the image of God. This is the point where sustainability, as a Christian response, enters into theology. The theology of sustainability is therefore, an ethical and an eschatological answer to what has been given to humanity, and what and how that given authority has been handled.

Christian safeguarding, conservation, or efforts to save the environment therefore, are not just actions fulfilling ecological goals, but rather, they are actions pointing towards God that will be fulfilled in God at the

end of time. Those engaging in these actions will be participating in God's ongoing creation as inheritors of His Kingdom. In this context, managing sustainability is a Christian process of obedience, by submitting humanity's will to the will of the Creator.

For that reason, from the perspective of the future, any ecological approach or environmental effort cannot be only scientifically viewed and anthropocentrically based. On the contrary, these actions of humanity must testify the acts of God in His creation and redemption. Thus, sustainability is an action of assistance to God's final plan, which is not theoretical. Instead, sustainability is a practical action-based enduring way of conduct for the purpose of all creation, which is a new life, based on the promise of the new heaven and new earth.

What kind of new heaven and new earth is coming? It is under God's sovereign authority. Humanity's accountability is the ethical handover to God, of what was credited to us by Him. In this order, environmental theology must point in the direction of the eschatological

dimensions of hope towards eternal life, and the Kingdom of God.

This dissertation's perspective consequently is neither established in linear timing, nor endorsed by limited actions. It is about God's desire, what sustainability represents, and what purpose it would like to serve, which is to prepare the way for Christ's second coming and place ecology and environmentalism into the viewpoint of eschatology.

Although this dissertation's concrete area of exploration and perspective is academic, the principal objective is to present the Christian Church with a new and practical solution by helping to fulfill Her mission on this ever changing world. This new mission is not just to better protect this Earth; at the same time, the new mission is to truly proclaim the Gospel through a new and distinguished understanding of sustainability in the context of theology.

*"NEM ELÉG NEKTEK, HOGY A LEGJOBB LEGELŐN
LEGELTEK? MIÉRT TAPOSSÁTOK ÖSSZE
LÁBATOKKAL A TÖBBI LEGELŐT? TISZTA VIZET
ISZTOK. MIÉRT ZAVARJÁTOK FÖL LÁBATOKKAL,
AMIT OTT HAGYTOK?"*

(EZÉKIEL 34:18)

ÖSSZEFOGLALÁS

FENNTARTHATÓSÁG
KÖRNYEZETVÉDELMI THEOLÓGIA
A TEREMTÉS, ÖKOLÓGIA ÉS ESZKATOLÓGIA
TÁVLATÁBÓL
ÍRTA: LASSU GÁBOR
TÉMAVEZETŐ: DR. SZÚCS FERENC

Ez a disszertáció azt kívánja bizonyítani, hogy a fenntarthatóság egy lényeges komponense a keresztyén hitnek és egy fontos alapfogalommal járul hozzá a környezetvédelmi teológia komplexitásához. A kontextus a nyugati világ szemszögéből, ökológiai és eszkatológiai szempontból kerül megközelítésre. Kálvin János, Barth Károly és Jürgen Moltmann munkásságából kiindulva, a dolgozat a fenntarthatóság egy olyan, teremtési, providenciális és eszkatológiai modelljét fogalmazza meg, amely a teremtés megbecsülésének egy új pozíciójához járul hozzá.

Az ipari civilizáció következményeként keletkezett globális krízis leginkább a klímaváltozásban érzékelhető. Ennek komplex okait a disszertáció a változó világképek alapján elemzi. Az érvelés szerint, az ökológiát a teológia keretén belül szükséges tárgyalni, amihez egy új, bibliai alapú horizontra van szükség, hogy egymás mellett legyen látható a teremtés és annak jövőbeli teljessége annak érdekében, hogy észrevételt nyerjen a természet és történelem egységének a veszélyeztetettsége.

Az ökoszisztéma és az emberiség kölcsönös kapcsolatban és kölcsönösen egymástól függő helyzetben van. Ennek következtében az emberiség cselekedetei mintegy előfeltételei a természeti környezet egészséges állapotának és a teremtés jólétének. Mindamellett ez a felelősség együtt jár az Isten képmásának a visszatükrözésével is. Ez az a pont, ahol a fenntarthatóság mint keresztény válaszadás belép a teológiába. Arra a kérdésre, hogy mi az, ami megadatott az emberiségnek, a fenntarthatóság teológiája egyfelől etikai és eszkatológiai választ ad, másfelől rámutat arra, hogy az emberiség hogyan és mi módon alkalmazza a ráruházott felelősséget.

A keresztyén természetvédelem, a megmaradás és a környezet megőrzése érdekében nem lehet csupán ökológiai célú, hanem az ez irányú erőfeszítések az Istenre kell, hogy mutassanak, hiszen azok az Istenben fognak beteljesedni az idők végezetével. Így tehát, akik részt vesznek Isten teremtést megőrző folyamatos munkájában az Ő országának a letéteményesei lesznek. Ebben az összefüggésben a fenntartható fejlődés a keresztyén engedelmesség folyamatában való részvétel azáltal, hogy az emberiség aláveti akaratát a teremtő akaratának.

Ebből fakadóan, a jövő perspektívája felől nézve semmilyen ökológiai megközelítést és környezetvédelmi szemléletet nem lehet csupán tudományosan nézni és emberközpontúan kezelni. Éppen ellenkezőleg, az emberiség ezen cselekedetei hitet kell, hogy tegyenek Isten cselekvéseiről az Ő teremtésében és megváltásában. E-képpen a fenntarthatóság az Isten végső terveiben való cselekvő részvétel amely nem elméleti csupán, hanem egy praktikus cselekvés alapú állhatatos módja annak az életvitelnek amely a teremtés céljaira mutat, amely egy új élet, az új ég és az új föld ígéretére alapozva.

Milyen új eget és új földet várunk? Ez Isten szuverén hatalmának a függvénye. Az emberiség felelőssége a reá bízottnak az átadása és elszámolása. Ebben a rendben a környezetvédelmi teológiának a reménység eszkatológiai dimenziójára kell mutatnia amely az örök élet és az Isten országa eljövetele.

Következésképpen, ennek a disszertációnak a perspektívája nem az idő folyamatára vagy meghatározott cselekvéseire alapozódik. Mindenek előtt ezért a fenntarthatóság az Isten akaratát képviseli, rámutat azokra az okokra amiket szolgálni akar, mely elsőrenden Krisztus második visszajövetelének az előkészítése. Ez által az ökológia és környezetvédelem eszkatológiai nézőpontba kerül.

Habár ennek a disszertációnak a konkrét kutatási területe és perspektívája akadémiai szemléletű, az elsődleges cél az, hogy a keresztyén egyháznak bemutasson egy új és praktikus megoldást, amely elősegíti küldetésének a betöltését ebben az örökké változó világban. Ez az új misszió nem csupán a föld védelme, hanem azzal egyidejűleg, az evangélium

hűséges hirdetése és a fenntarthatóságnak egy új és megújulásra kész megértése és alkalmazása a teológia kontextusának a keretében.